

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ
W BIAŁOGARDZIE
ZA ROK 2024**

31 marca 2025 r.

Spis treści

WSTĘP.....	3
I CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISK.....	5
II POMOC SPOŁECZNA.....	7
1.1 Analiza świadczeń z pomocy społecznej.....	7
1.1.1 Zadania zlecone gminie.....	7
1.1.2 Zadania własne gminy.....	8
1.1.3 Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.....	10
2.1 Praca socjalna.....	11
2.1.1 Asystent rodziny.....	14
2.2 Interdyscyplinarny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	15
2.3 Inne działania podejmowane na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej	16
2.3.1 Pomoc żywnościowa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 podprogram 2021 PLUS.....	16
2.3.2 Wypoczynek dla dzieci i młodzieży.....	16
III ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY, BON ENERGETYCZNY I DODATEK OSŁONOWY.....	18
3.1 Świadczenia rodzinne.....	18
3.2 Fundusz alimentacyjny.....	19
3.3 Bon energetyczny.....	20
3.4 Dodatek osłonowy	21
3.5 Czyste powietrze.....	21
IV STYPENDIA SZKOLNE, KARTA DUŻEJ RODZINY, POMOC DLA OBYWATELI UKRAINY.....	22
4.1 Stypendium szkolne.....	22
4.2 Karta Dużej Rodziny.....	23
4.3 Pomoc dla obywateli Ukrainy.....	24
V WYKONANIE FINANSOWE ZA 2023 ROK ORAZ PLAN NA 2024 ROK GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BIAŁOGARDZIE.....	25
VI PLAN I POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2024 ROK.....	28

WSTĘP

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie jest jednostką organizacyjną Gminy, realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej, polegające na udzielaniu świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej, pomocy usługowej, pracy socjalnej i wsparcia środowiskowego. Pomoc społeczna powszechnie rozumiana głównie, jako wsparcie finansowe i rzeczowe, obecnie jest ukierunkowana na wszelkiego rodzaju działania, zmierzające poprzez pracę socjalną do przezwycięzania trudności określanych jako czasowe, jedynie przy niewielkim wsparciu finansowym.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie w szczególności należy:

- prowadzenie postępowań, wydawanie decyzji oraz wypłata zasiłków stałych, okresowych, celowych i specjalnych celowych;
- kierowanie do domów pomocy społecznej, schronisk, noclegowni oraz opłacanie lub dofinansowanie opłat za pobyt w nich;
- zapewnienie pomocy w formie posiłku;
- zapewnienie pomocy w formie całodziennego wyżywienia i zakwaterowania Obywateli Ukrainy na terenie naszej Gminy;
- opłacanie składek emerytalnych, rentowych i zdrowotnych za osoby korzystające z pomocy i kwalifikowanie do w/w świadczeń;
- potwierdzanie prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- świadczenie pracy socjalnej;
- wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w ramach systemu pieczy zastępczej;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i pielęgnacyjnych;
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych;
- przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych oraz dodatków osłonowych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendium szkolnego;
- realizacja programu Karta Dużej Rodziny;

- realizacji programu „Czyste powietrze”,
- prowadzenie obsługi administracyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Powyższe zadania w 2024 r. podobnie jak w latach ubiegłych były realizowane ze środków finansowych pochodzących z Urzędu Gminy w Białogardzie i Wojewody Zachodniopomorskiego za pośrednictwem Urzędu Gminy.

W 2024 roku kryterium dochodowe obowiązujące w ustawie o pomocy społecznej wynosiło na osobę samotnie gospodarującą – 776,00 zł, a na osobę w rodzinie – 600,00 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej dwóch z dysfunkcji, powodującej nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny (tj. ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezrobocie, niepełnosprawność lub długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna).

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej lub odmowa ich przyznania następuje w drodze wydania decyzji administracyjnej zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego.

Zmieniające się uwarunkowania społeczne, a także nowe unormowania prawne w obszarze polityki społecznej państwa wywierają ogromny wpływ na rodzaj działań, podejmowanych przez Ośrodek zarówno na gruncie pomocy społecznej, jak i na innych poziomach zabezpieczenia społecznego.

I CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISK

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pomocą obejmuje mieszkańców naszej Gminy Białogard oraz Obywateli Ukrainy, którzy przebywali oraz przebywają na terenie naszej Gminy. Pomoc kierujemy do świadczeniobiorców: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, stypendiów szkolnych oraz pomoc dla Obywateli Ukrainy którzy przebywali i przebywają na terenie naszej Gminy. Liczbę rodzin objętych pomocą przedstawia tabela nr 1.

TABELA NR 1

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba rodzin objętych pomocą
1	Pomoc społeczna	183
2	Zasiłki rodzinne	353
3	Fundusz alimentacyjny	36
4	Stypendia Szkolne	38
5	Czyste Powietrze	88
6	Dodatek mieszkaniowy	56
7	Dodatek osłonowy	482
8	Bon energetyczny	461
9	Pomoc dla Obywateli Ukrainy	3

W 2024 r. realizując zadania wydano ogółem 1472 decyzji administracyjnych oraz informacji w tym: 624 z zakresu pomocy społecznej, 331 z zakresu świadczeń rodzinnych (268) i funduszu alimentacyjnego (63), 56 z zakresu ustawy o systemie oświaty- stypendia szkolne, 461 z zakresu bonu energetycznego.

Z powyższych danych można zaobserwować, spadek liczby rodzin, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Duży wpływ na to miały: wprowadzenie i realizacja programu „Rodzina 800+”, niskie kryterium dochodowe dla osoby samotnej oraz w rodzinie,

zwiększona ilość kontraktów socjalnych zawieranych między klientem a pracownikiem socjalnym pod kątem zatrudnienia, a także wzrost aktywności zawodowej klientów pomocy społecznej.

W 2024 roku z pomocy społecznej skorzystały następujące grupy osób: osoby bezrobotne i poszukujące pracy, osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale chore, rodziny zagrożone alkoholizmem, osoby bezdomne, osoby opuszczające zakłady karne, osoby u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz Obywatele Ukrainy.

Analizę statystyczną występujących problemów, a także liczbę środowisk oraz osób w rodzinie przedstawia tabela nr 2.

TABELA NR 2

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej	Liczba środowisk	Liczba osób w rodzinie
Bezrobocie	76	212
Niepełnosprawność	74	147
Długotrwała choroba	97	187
Ubóstwo	103	210
Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	16	59
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0
Przemoc w rodzinie	1	4
Narkomania i alkoholizm	17	25
Zagrożenie bezdomnością	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	122
Wielodzietność	15	80
Zdarzenie losowe	3	5

Z powyższych danych wynika, że u większości osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej występuje wieloproplemowość. W 2024 r. zarejestrowanych osób w wieku produkcyjnym w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu Gminy Białogard było 479 osób a w 2023 r. - 488 osób. Wraz z utrzymującym się liczbą osób bezrobotnych na przełomie lat 2023/2024 osób bezrobotnych ilość rodzin korzystających ze świadczeń pomocy uległa zwiększeniu.

II POMOC SPOŁECZNA

1.1 Analiza świadczeń z pomocy społecznej

1.1.1 Zadania zlecone gminie

TABELA NR 3

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba wyplaconych świadczeń	Kwota wyplaconych świadczeń
1.	ZASIŁKI STAŁE w tym przyznane dla osoby:	36	350	255 947,62 zł
	samotnie gospodarującej	30	294	219 449,60 zł
	pozostającej w rodzinie	6	56	36 497,94 zł
2.	SKŁADKI ZDROWOTNE opłacane za osoby pobierające zasiłek stały lub osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego	28	293	19 262,46 zł
RAZEM		x	x	275 210,08 zł

Powyższa tabela przedstawia formy pomocy, liczbę osób, którym decyzją przyznano świadczenie, a także liczbę i kwotę wypłaconych świadczeń.

Nowelizacja Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. w minionych latach zmniejszyły liczbę zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej. W praktyce sprowadza się to do realizacji pomocy w formie wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki, opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe i realizujące indywidualny program zatrudnienia socjalnego.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki jest wypłacane osobom, które postanowieniem sądu zostały ustanowione prawnymi opiekunami osób całkowicie ubezwłasnowolnionych lub nieletnich. W 2024 roku 36 opiekunom wypłacono

53 wynagrodzenia z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd w łącznej wysokości 15 087,10 zł.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest za osoby pobierające zasiłek stały oraz za osoby realizujące zatrudnienie socjalne w Centrum Integracji Społecznej.

1.1.2 Zadania własne gminy

W ramach zadań własnych Ośrodek świadczył pomoc w formie: zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, przeznaczonych głównie na żywność, odzież, opał, energię, zakup gazu, remont mieszkania, zakup środków czystości, zakup leków, schronienie. Z tych środków pokrywa się również koszty pochówku osób nieposiadających bliskich krewnych oraz osób, których rodzina nie miała możliwości tego uczynić.

Tabela nr 4 przedstawia formy pomocy, liczbę osób, którym decyzją przyznano świadczenie, liczbę udzielonych świadczeń oraz kwotę wydatkowaną na poszczególne świadczenia.

TABELA NR 4

L.p	Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
1	Pochówek	0	0	0,00 zł
2	Inne zasiłki celowe i w naturze (opał, leki, żywność, inne formy pomocy)	50	85	49 958,64 zł
3	Schronienie	1	91	7 735,00 zł
4	Domy pomocy społecznej	13	140	563 437,85 zł
5	Zasiłki okresowe	55	197	69 448,73 zł
6	Usługi opiekuńcze	18	2928	76 206,00 zł
7	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	240	35 520,00 zł
	RAZEM	x	x	802 306,22 zł

Jak wynika z powyższej tabeli na realizację świadczeń w tym zakresie wydatkowano

ogółem 802 306,22 zł. W 2024 roku gminy otrzymały dotację celową z budżetu państwa na pokrycie wydatków na zasiłki stałe i zasiłki okresowe.

Osoba ubiegająca się o przyznanie zasiłku stałego musi posiadać co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności i wykazać brak uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Zasiłek stały stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. W 2024 roku kwota zasiłku stałego nie mogła być wyższa niż 1000,00 zł miesięcznie i nie niższa niż 100,00 zł miesięcznie. Ogółem z tej formy pomocy skorzystało 36 osób, którym wypłacono świadczenia w łącznej wysokości 255 947,62 zł. Na realizację zasiłków okresowych w 2024 r. wydatkowano kwotę – 69 448,73 zł, a skorzystało z tej formy pomocy 55 rodzin.

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. **Usługi opiekuńcze** obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2024 roku usługi świadczone były przez osoby zatrudnione jako opiekunowie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białogardzie oraz Fundację „Nasze wsparcie”. Zgodnie z uchwałą nr L/278/2021 Rady Gminy Białogard z dnia 30 grudnia 2021r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania (Dz. U. z 2022r. poz. 47), odpłatność za godzinę świadczonych usług opiekuńczych wynosi 26,00 zł, z czego osoba uprawniona pokrywa częściową odpłatność na podstawie tabeli stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały. W okresie od dnia 01.01.2024 r. do dnia 31.12.2024 r. z tej formy wsparcia skorzystało **18 osób, zrealizowano zaś 2928 godzin usług.**

Na podstawie przepisu art. 18 ust 3 ustawy o pomocy społecznej, gmina organizuje i świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Szczegółowe przepisy dotyczące m. in. rodzaju specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i kwalifikacji osób świadczących takie usługi określone są w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 816 t.j.).

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej, a nie tak jak w przypadku pozostałych usług opiekuńczych, regulacje gminne.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, że ośrodki pomocy społecznej, w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego czy innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi, organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

Przy określeniu komu przysługuje pomoc w formie usług specjalistycznych zastosowanie ma ogólna zasada dotycząca usług, zapisana w ustawie o pomocy społecznej. Zasada ta wskazuje, że pomoc w formie usług specjalistycznych może być przyznana osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

W roku 2024 ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystały 2 osoby w 1 rodzinie.

Poza wyżej wymienionymi rodzajami pomocy, kolejną formą wsparcia dla osób długotrwale chorych i niezdolnych do samodzielnej egzystencji jest możliwość umieszczenia ich w Domu Pomocy Społecznej. Są to głównie osoby samotne lub takie, które nie mogą oczekiwać na wsparcie ze strony rodziny. Polskie społeczeństwo starzeje się i demografowie nie prognozują w tym zakresie gwałtownych zmian. Spodziewany jest ciągły wzrost liczby ludności w wieku senioralnym, czego konsekwencją są samotność osób starszych oraz konieczność dostosowania do nich opieki zdrowotnej. Postępujące procesy geriatryczne stwarzają wnioskodawcom trudności w zakresie samodzielnego zabezpieczenia potrzeb życiowych, a długotrwała choroba lub niepełnosprawność ogranicza ich funkcjonowanie społeczne oraz marginalizację życia.

Dlatego też realizacja zadań ujętych w art. 54 ustawy o pomocy społecznej tj. umieszczenia w domu pomocy społecznej i pokrycie kosztów związanych z pobytem osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby czy niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu.

Na zabezpieczenie pobytu osobom w domach pomocy społecznej w 2024 roku wydatkowano kwotę 563 437,85 zł dla 13 osób.

1.1.3 Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

Na podstawie Uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata

2024-2028 (M.P. z 2023 r. poz. 881), z budżetu Wojewody tutejszy Ośrodek otrzymał dotację w kwocie 323 985,54 zł. Łączny koszt programu wyniósł 484 905,54 zł.

W ramach programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie przyznawał również pomoc podopiecznym w postaci zasiłków celowych. W ramach tych działań wykorzystany był również udział środków własnych w wys. min. 20%. Wydatki w tym zakresie oraz liczbę rodzin, które skorzystały z tej pomocy przedstawia tabela nr 5.

TABELA NR 5

Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Posiłki w szkole	0	0	0,00 zł
Posiłki w schroniskach i innych stołówkach	0	0	0,00 zł
Zasiłki celowe	68	347	160 920,00 zł
Świadczenia rzeczowe	74	205	323 985,54 zł
Razem	x	x	484 905,54 zł

Świadczenia w zakresie dożywiania (bezpłatne posiłki) uprawniają do korzystania większą grupę osób niż do innych świadczeń wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Fakt ten wynika z Uchwały Nr XCII/469/2023 Rady Gminy Białogard z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 (Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 5 stycznia 2024 r. poz. 190). W ramach programu w 2024 r. objęto pomocą 236 osób.

2.1 Praca socjalna

Jednym z wielu zadań prowadzonych przez pracowników socjalnych jest praca socjalna. Jej zadaniem jest aktywizowanie ludzi do rozwoju w pełni ich możliwości, zapobieganie dysfunkcjom, przywracanie klientowi sił i kontroli nad własnym życiem przez odnajdywanie i wspieranie jego zasobów energii i kompetencji. To coś więcej niż aktywizowanie podopiecznego do działania. W pracy socjalnej chodzi o odkrycie u klienta, właśnie w sytuacji kryzysu, mocnych stron i zdolności, a następnie umiejętne odzyskiwanie przez niego kontroli nad kształtowaniem własnego życia.

Praca socjalna jest trudnym działaniem, wymagającym czasu, a większość czasu pracy pracownicy socjalni muszą poświęcić na prowadzenie obszernej dokumentacji swoich podopiecznych. Ponadto klienci Ośrodka wymagają od pracownika socjalnego sprawności działania w celu poprawienia ich sytuacji materialnej, czyli oczekują świadczenia pieniężnego, nie widząc przyczyn ubóstwa. Często nie chcą współpracować z pracownikiem, przyjmują postawę roszczeniową, nie ujawniają problemów rodziny, jak np. alkoholizm, przemoc, narkomania.

Pracą socjalną objęte są wszystkie rodziny korzystające z pomocy społecznej, gdyż nierozzerwalnie towarzyszy ona przyznawanym świadczeniom na mocy Ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.). W 2024 roku pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka objęli pomocą 188 rodzin, tj. 369 osób, u których przeprowadzili 442 wywiady środowiskowe. Podczas wywiadu pracownik socjalny uzyskuje informacje o rodzinie, obserwuje, mierzy skalę występowania problemu, aby w razie konieczności podjąć działania interwencyjne. Możemy zaobserwować, w porównaniu do roku 2023, spadek rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, pracownicy socjalni zawierają kontrakty socjalne. Postanowienia kontraktu są dostosowane do okoliczności konkretnego przypadku. Kontrakt zawiera uprawnienia i zobowiązania przystępujących do niego stron. Jest niezbędny w sytuacjach, gdy osoba lub rodzina nie chce współpracować z pracownikiem socjalnym w zakresie poprawy własnej sytuacji, np. podjęcie zatrudnienia, podjęcie leczenia odwykowego. W roku 2024 pracownicy socjalni sporządzili 9 kontraktów socjalnych, w tym 5 niezrealizowano.

Pracownicy socjalni swoją pracę obejmują również osoby bezdomne. W 2024 r. na terenie naszej gminy przebywało 3 osób bezdomnych. W najtrudniejszym okresie jesienno-zimowym pracownicy socjalni muszą zadbać o ich ochronę. We współpracy z pracownikami przytulisk i noclegowni organizują miejsca w placówkach i przekonują bezdomnych o konieczności skorzystania z proponowanych ofert. Często są to długie pertraktacje, gdyż osoby te nie rozumieją zagrożenia, jakie niesie ta pora roku. Systematycznie oferują pomoc w załatwieniu lokalu mieszkalnego i jego wyposażeniu. Indywidualna praca z osobami bezdomnymi realizowana jest w dwóch kierunkach: w pierwszej kolejności konieczne jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb egzystencjalnych, czyli schronienia, posiłków, pomocy medycznej, zabezpieczenie niezbędnej i stosownej odzieży oraz udzielanie pomocy finansowej stosownej do pojawiających się potrzeb. Drugi kierunek działania to praca socjalna skoncentrowana na wyjściu z bezdomności. Część osób bezdomnych z chwilą nadejścia zimy organizuje sobie miejsce pobytu we własnym zakresie, jednakże 3 osoby z terenu Gminy Białogard przyjęły pomoc w postaci schronienia.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białogardzie zatrudnionych jest 4 pracowników socjalnych. Każdy z pracowników posiada obszar swojej pracy. Średnio na pracownika socjalnego przypada ok. 100 aktywnych środowisk.

Pracownicy socjalni działając na rzecz zmiany, życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin współpracują z Sądem, Powiatową Komendą Policji, Poradnią Uzależnień, zakładami karnymi, pracownikami przytulisk i noclegowni, lekarzami rodzinnymi i pedagogami szkolnymi, pracownikami Centrum Integracji Społecznej, Powiatowym Urzędem Pracy.

Na mocy porozumienia zawartego między MPiPS a Centralnym Zarządem Służby Więziennej Ośrodek otrzymuje informacje na temat osób opuszczających zakłady karne. Częstym problemem bywa brak możliwości powrotu do miejsca ostatniego pobytu. W takich sytuacjach pracownicy również organizują miejsca w placówkach oraz wsparcie finansowe po odbyciu kary pozbawienia wolności.

W swoich działaniach pracownicy socjalni mają styczność również ze zjawiskami przemocy domowej. Skuteczne pomaganie ofiarom przemocy domowej wymaga uwzględnienia różnych aspektów życia rodziny. Ofiary przemocy potrzebują pomocy psychologicznej, socjalnej, często medycznej. Swoje działanie w tych rodzinach pracownicy wspierają specjalistami, którzy mają nie tylko kwalifikacje zawodowe, ale także kompetencje, predyspozycje psychiczne, możliwości stosowania różnych narzędzi badawczych, umiejętność wspierania rodziny. Współpracują ściśle z Powiatową Komendą Policji, kuratorami, pedagogami szkolnymi. W 2024 roku pracownicy uczestniczyli w 6 spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

W rodzinach, w których występuje alkoholizm, wielodzietność i w rodzinach niepełnych prowadzone jest poradnictwo. Wymienione okoliczności często utrudniają, a nawet uniemożliwiają rodzinie samodzielne, bez pomocy z zewnątrz przezwyciężenie trudnej sytuacji. Czasami jest to długi proces działań wymagający cierpliwości, zrozumienia problemu, aż do osiągnięcia postawionego celu.

Praca socjalna to również pomoc w wyszukiwaniu zatrudnienia rodzinom, mobilizowanie do jego podjęcia. Wśród podopiecznych pomocy społecznej można zauważyć nieumiejętność poszukiwania pracy, brak znajomości aktywnych form jej znalezienia. Brak podstawowej wiedzy i umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy posiada przełożenie na proces utrwalania się postawy biernej oraz dominacji przekonania o bezsilności wobec wymagań współczesnego rynku pracy, słabości, niskiej samooceny. Bezrobocie i w konsekwencji korzystanie z zasiłków pomocy społecznej staje się sposobem na życie zarówno osób zdrowych jak i niepełnosprawnych. Zadaniem pracowników socjalnych pomagającym osobom bezrobotnym jest m. in. informowanie o warunkach i możliwościach uzyskania pomocy, wychwytywanie trudnych przypadków socjalnych wśród

osób bezrobotnych, kontrola aktywności klientów w poszukiwaniu pracy, informowanie o ofertach pracy oraz aktywizowanie poprzez uczestnictwo w programie zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej. Brak pracy bywa przyczyną ubóstwa rodzin i jest wynikiem rosnących zadłużeń za czynsz i energię elektryczną. Podjęcie zatrudnienia chroni rodzinę przed nakazem eksmisji z zajmowanego lokalu.

Wiele osób, z uwagi na wiek lub ciężką chorobę, jest niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W tych sytuacjach pracownicy socjalni podejmują kroki w kierunku umieszczenia tych osób w domach pomocy społecznej, gdzie zapewniona jest stała, profesjonalna opieka.

Wiele wysiłków od pracowników socjalnych wymaga praca z indywidualnymi przypadkami. Dotyczy to głównie osób zaburzonych psychicznie, gdyż w tym przypadku ważne są nie tylko cele zdrowotne, ale również dobro osobiste. W sytuacjach, w których rodziny nie wyrażają chęci na współpracę z pracownikiem socjalnym w ramach prowadzonej pracy socjalnej lub stan zdrowia ogranicza możliwość podejmowania decyzji, pracownicy występują do Sądu o wydanie postanowienia w sprawie umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej o odpowiednim profilu w zależności od jednostki chorobowej lub nadzór kuratora nad rodziną.

Praca socjalna jest trudnym zadaniem i wymaga od pracownika socjalnego dobrego przygotowania zawodowego. Mobilizuje pracowników do podnoszenia kwalifikacji przez uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach specjalistycznych oraz podejmowania nauki na wyższych uczelniach, jak również zdobywania specjalizacji zawodowych. Wykonując szeroki zakres działań pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka zawsze kierują się zasadą dobra osób i rodzin, którym służą, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia.

2.1.1 Asystent rodziny

W dniu 28 kwietnia 2011r. Sejm przyjął ustawę o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej. Jej głównymi celami są przede wszystkim pomoc rodzinom, które mają kłopoty wychowawcze oraz zmiana systemu opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodziców. Ustawa wprowadza funkcję tzw. Asystenta rodziny, który ma wspierać nie tylko w przezwyciężaniu problemów wychowawczych, ale również w codziennych sprawach.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, Dyrektor Ośrodka zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, asystent podejmuje pracę z rodziną.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede

wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. W 2024 r. pomocą asystenta tutejszego Ośrodka objętych było 13 rodzin.

2.2 Interdyscyplinarny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Białogardzie działa Interdyscyplinarny Zespół Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który został powołany na mocy Uchwały Rady Gminy Nr V/31/11 z dnia 16 marca 2011r.

W skład Zespołu wchodzi pedagogzy ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich, kuratorzy zawodowi Sądu Rejonowego, przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji, kierownik Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przedstawiciel Urzędu Gminy, przedstawiciel ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy GOPS.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i podejmowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przemocy w rodzinie. Czynności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowane są w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Zgodnie z § 11 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka po otrzymaniu informacji od Przewodniczącego GZI o wpłynięciu nowej procedury, podejmują konkretne działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz problemów alkoholowych. Prowadzą monitoring w środowisku rodzin oraz kontaktują się z pedagogami ze szkół, do których uczęszczają dzieci z rodzin, w których istnieje podejrzenie stosowania przemocy. Ponadto udzielają informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-psychiatrycznej w Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży oraz Dorosłych w Białogardzie, znajdującej się przy ul. Chopina. Matkom z dziećmi proponują pomoc w postaci schronienia w Domu Samotnej Matki w Koszalinie lub w Towarzystwie Pomocy Brata Alberta w Koszalinie. Ponadto pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie prowadzą również rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Motywują ich do podjęcia leczenia odwykowego w Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Białogardzie oraz uczestniczenia w programach terapeutycznych organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie.

W związku z ochroną osób dotkniętych przemocą w rodzinie i współuzależnieniem od

alkoholu, Przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Białogardzie w 2024 roku zorganizował 6 spotkań zespołu interdyscyplinarnego. Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty wyniosła 11 i dotyczyła 11 rodzin, tj. 26 osób. W 2024 roku zakończono 6 procedur „Niebieskiej Karty” - z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, natomiast 4 – z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. .

2.3 Inne działania podejmowane na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej

2.3.1 Pomoc żywnościowa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 podprogram 2021 PLUS

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/ rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych. Pomoc przekazywana jest w formie artykułów spożywczych osobom najbardziej potrzebującym i znajdującym się w trudnej sytuacji (określone przesłanki art. 7 ustawy o pomocy społecznej), przekazywane bezpłatnie.

Program realizowany jest przez organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym wyłonione w drodze konkursu tj. Caritas Polska, Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Federacje Polskich Banków Żywności.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie w 202r r. kontynuuje bezpośrednie wsparcie podopiecznym w ramach bezpłatnej dystrybucji żywności jako jednostka wytypowana przez Wójta do realizacji powyższego zadania. W 2024 r. ze wsparcia Banku Żywności skorzystało 1227 osób. Łącznie wydano ponad 80 tys. kilogramów artykułów żywnościowych. Od 15 maja 2023r. ze wsparcia mogły skorzystać osoby spełniające kryterium dochodowe w wysokości 235 % kryterium uprawniającego zgodnie w ustawą o pomocy społecznej tj. dla osób samotnie gospodarujących -2056,40 zł, dla osób w rodzinie 1590,00 zł.

2.3.2 Wypoczynek dla dzieci i młodzieży

Kuratorium Oświaty z ramienia Wojewody Zachodniopomorskiego i Ministra Edukacji Narodowej ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadania wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie co roku składa zapotrzebowanie do Kuratorium Oświaty na wypoczynek letni, który skierowany jest do dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych, żyjących w trudnych warunkach materialnych,

wymagających szczególnego wsparcia wychowawczego, a także wychowanków domów dziecka oraz innych placówek opiekuńczo- wychowawczych, a także rodzin zastępczych. Ci beneficjenci mają utrudniony dostęp do wypoczynku z uwagi na swoją sytuację materialno-bytową tj. problemy rodzinne, miejsce zamieszkania czy niepełnosprawność. Poprzez realizację wypoczynku letniego tworzy się dla dzieci i młodzieży z mniejszymi szansami warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury i przyrody. Ten rodzaj pomocy ma także zapewnić wsparcie wychowawcze, poszerzanie zainteresowań oraz kontakt z rówieśnikami.

W 2024 roku tutejszy Ośrodek otrzymał 10 miejsc kolonijnych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Białogard. Dzieci spędziły wypoczynek letni w miejscowości Przesieka k. Karpacza w okresie od dnia 02.07.2024 r. do dnia 11.07.2024 r. Organizatorem kolonii było Zachodniopomorskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Szczecinie, które wygrało konkurs Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty.

III ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY, BON ENERGETYCZNY I DODATEK OSŁONOWY

3.1 Świadczenia rodzinne

Realizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych, od 2004 roku zajmuje się Sekcja Świadczeń Rodzinnych GOPS, działa ona jako odrębny organ administracji samorządowej. W 2024 roku ze świadczeń rodzinnych tj. na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystały 353 rodziny. Organ I instancji wydał 268 decyzji sprawie świadczeń rodzinnych, w sprawach funduszu alimentacyjnego – 47, a dla dłużników alimentacyjnych – 16. W skład świadczeń rodzinnych wchodzi zasilki rodzinne wraz z dodatkami, oraz świadczenia opiekuńcze którymi są zasilki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Świadczenia rodzinne są w całości zadaniami zleconymi finansowanymi z budżetu państwa.

Dokładne wartości wypłaconych świadczeń przedstawia poniższa tabela.

TABELA Nr 6

Rodzaj świadczeń	Wydatki	Liczba wypłaconych świadczeń	Liczba korzystających rodzin
Zasilki rodzinne	292 928,19 zł	2554	116
Dodatki do zasiłków rodzinnych	129 062,20 zł	1483	101
Zasilki pielęgnacyjne	492 978,00 zł	2284	204
Świadczenia pielęgnacyjne	2 262 883,00 zł	755	66
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	18 000,00 zł	18	18
Świadczenie rodzicielskie	90 523,00 zł	104	22
Składki na ubezpieczenie społeczne SZO + świadczenie pielęgnacyjne	374 438,14 zł	450	39
Składki na ubezpieczenie zdrowotne /ZDO/ŚP/SZO	91 462,00 zł	344	39
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Zasiłek dla opiekuna	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia żywego dziecka" Za życiem"	8 000,00 zł	2	2

Zasiłki rodzinne w 2024 roku były wypłacane na podstawie kryterium dochodowego 674,00 zł. Kryterium jest nieco wyższe dla rodzin, które wychowują dziecko niepełnosprawne. Obecnie jest to kwota 764,00 zł. Ilość pobieranych świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami zmniejszyła się, przyczyną może być lepszy system ekonomiczny rodzin w 2024 r. i ich zatrudnienie oraz wzrost kwoty minimalnej płacy brutto w roku 2024 przy minimalnym kryterium stosowanym w zasiłku rodzinnym. Drugą przyczyną może być brak świadomości do jakich świadczeń jesteśmy uprawnieni. Składając wniosek o świadczenie wychowawcze, w wielu przypadkach okazywało się, że rodziny kwalifikują się do otrzymania innych świadczeń.

Zasiłki pielęgnacyjne od dnia 1 listopada 2022 r. wynoszą 215,84 zł miesięcznie i są przeznaczone dla osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Ponadto zasiłek pielęgnacyjny można przyznać osobie legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu, jeżeli jej niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21. roku życia. Świadczenie to nie jest zależne od dochodu.

Od stycznia 2013 r. ustawa o świadczeniach rodzinnych uległa znaczącym zmianom w zakresie świadczeń opiekuńczych, wprowadzono zupełnie nowy typ świadczenia tj. specjalny zasiłek opiekuńczy, a znaczącym modyfikacjom uległy przepisy dotyczące świadczeń pielęgnacyjnych.

Świadczenie pielęgnacyjne jest pobierane przez osoby rezygnujące z zatrudnienia lub nie podejmujące pracy, w związku z opieką nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od stycznia do grudnia 2024 roku wynosiło ono 2988,00 zł miesięcznie. Za osoby pobierające świadczenie, tutejszy Ośrodek odprowadza składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

3.2 Fundusz alimentacyjny

Realizacją ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, również zajmuje się Dział Świadczeń Rodzinnych. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane od dnia 1 października 2008 roku. W 2024 r. wypłacono 546 świadczeń na łączną kwotę 241 160,00 zł.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. 1993 ze zm.) nakłada na organ również obowiązek dochodzenia wypłaconych świadczeń od dłużników alimentacyjnych. W celu odzyskania należności organ dysponuje szeregiem możliwości udostępnionych przez ustawodawcę. Organ może np. wystąpić do prokuratury na podstawie art. 209 Kodeksu Karnego z wnioskiem o ściganie dłużnika jako uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, bądź zwrócić się

z wnioskiem do Starostwa Powiatowego o zatrzymanie prawa jazdy. Organ podjął 360 czynności urzędowych zmierzających do odzyskania należności dla skarbu państwa. W tym celu organ współpracuje z instytucjami takim jak Prokuratura, Policja, Ministerstwo Sprawiedliwości, Powiatowy Urząd Pracy, Biura Informacji Gospodarczej czy Komornicy Sądowi., Ośrodki Pomocy Społecznej.

Dodatkowo organ przeprowadza procedurę na podstawie wniosków o podjęcie działań wobec dłużników, nadesłanych z innych gmin będących miejscem zamieszkania wierzyciela, jeżeli dłużnik przebywa na terenie gminy Białogard.

Od stycznia 2018 r. zmieniły się zasady przyznawania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami pomimo przekroczenia kryterium dochodowego. W dotychczasowym stanie prawnym możliwe było przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego w razie przekroczenia kryterium dochodowego tzw. przyznaniem warunkowym (kryterium dochodowe nie mogło być przekroczone więcej niż o kwotę najniższego zasiłku). Obecnie na podstawie nowych przepisów zmieniających ustawę o świadczeniach rodzinnych przyznanie warunkowe zostało zastąpione zasadą „złotówka za złotówkę”. Jeśli kryterium dochodowe zostanie przekroczone to prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami będzie przyznane w sytuacji, w której łączna kwota dochodu rodziny pomniejszona o kwotę kryterium dochodowego nie będzie wyższa od łącznej kwoty zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie.

Ponadto od stycznia 2018 r. do katalogu świadczeń rodzinnych wprowadzono także świadczenie rodzicielskie. Świadczenie to przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie są uprawnione do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są osoby bezrobotne, a także osoby wykonujące prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Świadczenie rodzicielskie jest przyznawane na okres do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia w kwocie 1 000 zł miesięcznie.

3.3 Bon energetyczny

Ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 859) wprowadziła bon energetyczny. Świadczenie miało pozwolić częściowo pokryć płatności z tytułu energii elektrycznej. Aby otrzymać wsparcie finansowe, konieczne było spełnienie wymagań określonych w ustawie.

Bon energetyczny był świadczeniem pieniężnym przysługującym jednorazowo gospodarstwu domowemu, któremu przeciętne dochody w 2023 roku nie przekroczyły kwoty: 2500,00 zł na osobę w gospodarstwie jednoosobowym albo 1700,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

Wnioski o wypłatę bonu energetycznego przyjmowane były przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie w okresie od dnia 1 lipca 2024 r. do dnia 30 września 2024 r. Ogólna liczba wniosków przyjętych wynosiła 512, a informacji przyznających bon energetyczny – 461. Łączna kwota wypłaconych bonów energetycznych w 2024 roku to 180 222,93 zł.

3.4 Dodatek osłonowy

W dniu 31 grudnia 2023 roku weszła w życie ustawa o zmianie ustawy w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła z dnia 7 grudnia 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2760) wprowadzająca zmiany do ustawy o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 759 ze zm.).

Dodatek ten przysługiwał gospodarstwom domowym na podstawie kryterium dochodowego. Miał on zrekompensować wzrost kosztów energii elektrycznej, cen gazu i żywności gospodarstwom domowym. Dodatek osłonowy za okres od dnia 1 stycznia 2024 roku do dnia 30 czerwca 2024 roku był przyjmowany w tutejszym Ośrodku. Ogólna liczba wniosków to 482, a łączna kwota wypłaconych dodatków osłonowych w 2024 roku – 178 190,45 zł.

3.5 Czyste powietrze

W ramach realizacji ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 2019) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie wydaje zaświadczenia o uzyskanych dochodach uprawniające do złożenie wniosku w ramach dofinansowania zadań z zakresu „Czystego powietrza”. W roku 2024 łącznie wydano 88 zaświadczeń.

IV STYPENDIA SZKOLNE, KARTA DUŻEJ RODZINY, POMOC DLA OBYWATELI UKRAINY

4.1 Stypendium szkolne

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Dochód netto na członka rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku nie może być wyższy niż kwota 600 zł.

Wypełnione kompletne wnioski wraz z załączonymi dokumentami należy składać od 01 września do 15 września b.r., a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowniczych służb społecznych w terminie do 15 października. W uzasadnionych przypadkach wniosek może być złożony po upływie terminu.

Pomoc materialna przysługuje:

- uczniowi szkoły podstawowej, gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej, policealnej, do czasu ukończenia kształcenia- nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia,
- wychowankowi ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży upośledzonej w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonej umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu zakończenia jego realizacji,
- słuchaczowi kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych, kolegium pracowników służb społecznych- do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia, zwanych w dalszej części „ucznem”.

Stypendium szkolne może być przyznane w okresie od września do czerwca w danym roku szkolnym, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowniczych służb społecznych od października do czerwca danego roku szkolnego.

Stypendium szkolne może być udzielone w następującej formie:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych wykraczających poza zajęcia realizowane w szkołach w ramach planu nauczania a także poza szkołą,
- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakup podręczników.

W roku 2024 złożono 116 wniosków o przyznanie stypendium szkolnego. Łącznie wsparciem objętych zostało 38 rodzin (tj. 66 osób) na łączną kwotę 101 600,00 zł (508 świadczeń).

4.2 Karta Dużej Rodziny

Z dniem 1 stycznia 2015 r. weszła w życie Ustawa o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512 t.j.), której przepisy określają zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny, sposób przyznawania im uprawnień oraz sposób realizacji i finansowania zadań wynikających z ustawy. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej.

Karta oraz jej duplikat są przyznawane i wydawane na wniosek członka rodziny wielodzietnej, który składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby. Realizacja zadań gminy związanych z przyznaniem Karty należy do zadań z zakresu administracji rządowej. Na koniec grudnia 2024 roku wydano 54 karty.

Celem Karty Dużej Rodziny jest wsparcie budżetu rodzin wielodzietnych oraz ułatwienie im dostępu do dóbr i usług poprzez zmniejszenie wydatków związanych z wychowaniem dzieci, ale także kreowanie pozytywnego wizerunku wielodzietności. Wyżej wspomniana Ustawa o Karcie Dużej Rodziny wprowadza takie rozwiązania jak:

- przyznanie rodzinom wielodzietnym ulgi 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu kolejowego w pociągach osobowych, pociągach ekspresowych, na podstawie biletów jednorazowych,
- przyznanie ulgi 49% przy przejazdach kolejowych na podstawie biletów miesięcznych,
- zwolnienie z opłat za wstęp do parku narodowego lub na niektóre jego obszary,
- przyznanie ulgi w opłacie paszportowej.

Zgodnie z przepisami powyższej ustawy uprawnienia przysługujące na podstawie Karty mogą być przyznawane przez instytucje podległe właściwym ministrom, ale także przez inne podmioty na podstawie umowy zawartej z ministrem właściwym do spraw rodziny. Podmioty te przed podpisaniem umowy będą podlegały ocenie pod kątem zapewnienia jak najszerzej dostępności, atrakcyjności usług i gwarancji odpowiedniej jakości. Minister będzie mógł zawrzeć z wojewodami porozumienia w sprawie zawierania umów, a także zlecić, w drodze konkursu ofert, zawieranie umów organizacjom pozarządowym. Koszty związane z zawieraniem umów finansowane będą z budżetu państwa.

Każdy podmiot, który przyzna rodzinom wielodzietnym uprawnienia, będzie miał prawo do posługiwania się znakiem *TU HONORUJEMY KARTĘ DUŻEJ RODZINY*. Znak ten

będzie mógł być wykorzystywany w szczególności w materiałach reklamowych lub informacyjnych.

4.3 Pomoc dla obywateli Ukrainy

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.), każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni na własny koszt, **zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy**, może zostać przyznane świadczenie pieniężne z tego tytułu nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

W roku 2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyjął i rozpatrzył pozytywnie **14 wniosków od osób fizycznych dla 3 obywateli Ukrainy na łączną kwotę 14 920,00 zł.**

V WYKONANIE FINANSOWE ZA 2023 ROK ORAZ PLAN NA 2024 ROK GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BIAŁOGARDZIE

Wykonanie za 2024 r. wynosiło **8 847 636,79 zł**, natomiast Ośrodek miał zaplanowany budżet w wysokości **9 171 258,15 zł**.

Wysokość dotacji przyznanych na poszczególne rodzaje działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie przedstawiono w tabeli nr 7.

TABELA NR 7

RODZAJ DZIAŁALNOŚCI	PLAN 2024	WYKONANIE
ZADANIA FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW GMINY		
Domy Pomocy Społecznej	566 768,16 zł	563 437,85 zł
Zespół Interdyscyplinarny	1 500,00 zł	1 500,00 zł
Zasiłki i pomoc w naturze	53 157,00 zł	49 958,64 zł
Dodatki mieszkaniowe	16 000,00 zł	14 760,23 zł
Koszty utrzymania GOPS	1 694 992,73 zł	1 684 456,37 zł
Ośrodki wsparcia	17 580,00 zł	11 995,00 zł
Usługi opiekuńcze	178 925,11 zł	176 183,11 zł
Posiłek w szkole i w domu	160 920,00 zł	160 920,00 zł
Pomoc materialna dla uczniów - stypendia	26 000,00 zł	20 320,00 zł
Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego	26 539,00 zł	26 539,00 zł
Wspieranie rodziny	83 385,00 zł	0,00 zł
Rodziny zastępcze	0,00 zł	0,00 zł
Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	215 680,74 zł	215 680,74 zł

ZADANIA WŁASNE FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW Z UW		
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacone za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej	20 388,00 zł	19 262,46 zł
Zasiłki i pomoc w naturze	89 288,00 zł	69 448,73 zł
Zasiłki stałe	269 633,00 zł	255 947,62 zł
Zespół Interdyscyplinarny	6 000,00 zł	6 000,00 zł
Koszty utrzymania GOPS	287 422,00 zł	285 310,18 zł
Posiłek w szkole i w domu	323 985,54 zł	323 985,54 zł
Wsparcie finansowe zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej	4 826,52 zł	4 826,52 zł
Pomoc materialna dla uczniów - stypendia	117 760,00 zł	81 280,00 zł
Asystent rodziny	7 180,20 zł	7 180,20 zł
ZADANIA ZLECONE		
Koszty utrzymania GOPS	16 748,00 zł	15 313,41 zł
Dodatek energetyczny	274 650,00 zł	185 587,24 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	35 520,00 zł	35 520,00 zł
Dodatek osłonowy	181 754,26 zł	181 754,26 zł
Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie społeczne	4 113 160,42 zł	4 039 744,10 zł
Karta Dużej Rodziny	778,00 zł	778,00 zł

Program asystent pracy z funduszu pracy	21 917,21 zł	21 917,21 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej	93 480,00 zł	91 462,48 zł
FUNDUSZ POMOCY OBYWATELOM UKRAINY		
Zapewnienie całodziennego wyżywienia i zakwaterowania	20 000,00	14 920,00
Zasiłki	12 000,00	7 066,66

Z przedstawionej tabeli wynika, że dotacja, którą posiadamy nie zaspokoi wszystkich potrzeb Ośrodka. Śladem poprzednich lat dotacja na poszczególne zadania w szczególności na zadania zlecone jest uzupełniana w ciągu roku budżetowego.

Najpilniejsze sprawy pomocy społecznej w 2024r. to:

- zapewnienie ciągłości realizacji świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych) w ramach zadań własnych i zleconych;
- realizacja programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, którym objęte będą dzieci do 7. roku życia, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby i rodziny znajdując się w trudnej sytuacji życiowej;
- realizacja wniosków osób oczekujących na skierowania do domów pomocy społecznej.

VI PLAN I POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2024 ROK

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Celem pomocy społecznej jest także zapobieganie powstawaniu sytuacji powodujących konieczność korzystania z pomocy społecznej. Pomoc społeczna powinna również zapobiegać marginalizacji osób, rodzin, powinna mobilizować do aktywnego i samodzielnego działania i rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych.

Tabela nr 8 przedstawia plan zadań i potrzeb Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białogardzie na rok 2023.

TABELA NR 8

L.p	Treść zadania	Sposób finansowania	Odpowiedzialny za realizację	Uwagi
1	2	3	4	5
1	Realizacja zadań zleconych wg przepisów ustawy o pomocy społecznej	Budżet Wojewody	Dyrektor GOPS	W ramach zabezpieczonych dotacji
2	Realizacja zadań własnych wg przepisów ustawy o pomocy społecznej	Budżet Gminy Białogard	Dyrektor GOPS	W ramach zabezpieczonych dotacji
3	Realizacja zadań w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych	Budżet Wojewody	Dyrektor GOPS	Przyznana dotacja
4	Realizacja ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	Budżet Wojewody	Dyrektor GOPS	Realizacja działań wobec dłużników alimentacyjnych zmierzających do zwiększenia ściągальności należności

5	Realizacja programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”	Budżet Gminy Białogard, Budżet Wojewody	Dyrektor GOPS	Objęcie pomocą w formie gorącego posiłku i zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności
6	Realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o pieczy zastępczej- asystent rodziny	MPiPS, Budżet Gminy Białogard	Dyrektor GOPS	Objęcie pomocą rodzin, które wykazują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
7	Stypendia szkolne	Budżet Wojewody, Budżet Gminy Białogard	Dyrektor GOPS	Prognozowana liczba wniosków na nowy rok szkolny- 300 wniosków
8	Realizacja ustawy o Karcie Dużej Rodziny	Budżet Wojewody	Dyrektor GOPS	Działania podejmowane na rzecz rodzin wielodzietnych (przyjmowanie wniosków i wydawanie KDR)
9	Szkolenia dla pracowników GOPS	Budżet Gminy Białogard, Środki UE	Dyrektor GOPS	Szkolenia podnoszące kwalifikacje i wiedzę pracowników GOPS
10	Współpraca ze specjalistami (prawnik, terapeuta, psycholog) w formie zatrudnienia, wolontariatu	Budżet Gminy Białogard, Środki UE	Dyrektor GOPS	Działania realizowane na rzecz podopiecznych, współpraca ze stowarzyszeniami
11	Realizacja ustaw o dodatku osłonowym i bonie energetycznym	Budżet Wojewody	Dyrektor GOPS	Realizacja zadania zgodnie z wytycznymi ustawy
12	Realizacja ustawy „Za życiem	Budżet Wojewody	Dyrektor GOPS	Realizacja zadania zgodnie z potrzebami mieszkańców Gminy Białogard

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie realizuje w swojej codziennej pracy Ustawę o pomocy społecznej, Ustawę o świadczeniach rodzinnych, Ustawę o pieczy zastępczej, Ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Ustawę o dodatkach mieszkaniowych, Ustawę o systemie oświaty, Ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Ustawę o bonie energetycznym oraz realizuje zadania w oparciu o Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych.